

Mgr. Schnackers: Paus wijst ons een weg

Paus Franciscus heeft onlangs een nieuwe apostolische exhortatie (pauselijk schrijven) gepubliceerd. Onder de titel ‘Gaudete et exsultate’ gaat de paus in op de roeping van alle gelovigen tot heiligheid. Hij wijst erop dat heiligen niet alleen degenen zijn die officieel zalig- of heiligverklaard zijn, maar dat er veel meer mensen zijn die heilig leven. Diocesaan administrator Mgr. Hub Schnackers, die op dit moment het bisdom Roermond leidt, las de tekst en is zeer enthousiast over de oproep van de paus, zo laat hij in bijgaande beschouwing weten.

Inzichtelijk

Paus Franciscus bezit de gave om een boodschap die ons als moeilijk in de oren klinkt, met eenvoudige woorden te verhelderen en toegankelijk te maken. Onlangs is de apostolische exhortatie VERHEUG U EN JUICH (Gaudete et Exsultate) verschenen. Deze ‘aansporing’ betreft *de roeping tot heiligheid in de wereld van vandaag*. Dat is een mond vol. Maar paus Franciscus verstaat de kunst om ons dit onderwerp hapklaar voor te schotelen. Het is natuurlijk onmogelijk hier het pauselijk schrijven volledig samen te vatten. Maar een paar punten verdienen het om te worden aangestipt. Ik doe een poging.

Mensen in de buurt

Als wij spreken over heiligheid, dan kan men vaak horen: “Die volmaaktheid is niets voor mij.” We hebben over heiligen vaak ook komische voorstellingen. Dat is meestal te wijten aan de soms merkwaardige verhalen die ons van deze leden van de Kerk worden overgeleverd. Deze zijn in de regel zo onwerkelijk, dat ze ons niets leren voor ons concrete bestaan. Paus Franciscus weet daarentegen de betekenis van heiligheid voor ons christen-zijn inzichtelijk te maken. Zo zijn er de heiligen die apart heilig of zalig verklaard zijn, maar de paus wijst ons erop, dat de heilige Geest ook onopvallende ‘mensen in de buurt’ weet te bereiken. Het zijn de gewone ouders die met veel liefde hun kinderen opvoeden en zich daarvoor vele offers van liefde getroosten. Heiligen treffen we verder aan tussen de gewone mensen die integer en gewetensvol aan hun leven gestalte geven en hun werk doen. Ze zijn zich waarschijnlijk nergens van bewust. Ze willen gewoon hun plicht doen.

Persoonlijk

Paus Franciscus wijst erop dat ieder dus zijn eigen, persoonlijke weg naar heiligheid heeft. Maar kenmerkend voor allen is toch dat ze hun christen-zijn serieus nemen en zich niet laten verleiden tot goedkope compromissen met gemakzucht en oppervlakkigheid. Jezus is voor hen de norm om aan hun leven vorm te geven. Ze voelen zich geroepen hun eigen leven naast dat van Jezus te leggen. Veelbetekenend is dat de paus ons opmerkzaam maakt op de vrouwen, die met hun eigen specifieke heiligheid de Kerk verrijken. Kenmerkend is verder dat er geen heiligheid mogelijk is zonder liefde.

Maar de paus houdt ons scherp door ons te wijzen op de bekeringen om een verkeerde heiligheid te willen nastreven, die zich niet vanuit God laat leiden, maar die de mens zichzelf wil verdienen. De heilige is steeds een bescheiden mens, die bidt om Gods genade.

Barmhartigheid

Om te illustreren wat van een christen wordt verwacht, verwijst de paus naar de belangrijkste rede van Jezus aan het begin van zijn openbaar leven: de Bergrede met haar Zaligsprekingen. Christenzijn krijgt handen en voeten. In het verlengde van deze grote Rede van Jezus ligt zijn laatste oordeel met als criterium onze inzet voor de barmhartigheid. Deze realisering van heiligheid wordt mede gevoed door gebed, ontvangst van sacramenten, vroomheid en offerbereidheid, van nederigheid en eenvoud.

Humor

Het zou deze paus niet zijn, als hij ons niet op de waarde van de humor zou wijzen. We mogen niet op een krampachtige wijze christen zijn. We zouden daarentegen herkend moeten worden aan een basisvertrouwen in God. Ons leven ligt in Gods hand. Vaak kijken heiligen helaas somber. De paus wijst ons daarom op een aantal grappige heiligen, die met veel humor en gevoel voor betrekkelijkheid door het leven gingen. Hun gelovig leven werkt dan ook aanstekelijk. Deze grappige heiligen zien ook steeds nieuwe wegen om hun geloof met anderen te delen. Zonder fouten goed te praten weten deze heiligen dat geen mens en ook zichzelf niet volmaakt zijn. Tegelijkertijd laten deze heiligen zien waar ze voor staan. Waar het hart vol van is, loopt de mond van over. Een kleurloze heilige bestaat niet. De gewone heilige is een gewone christen, die steeds behoefte heeft aan gebed, aan sacramenten, aan uitdagingen van caritas en ook aan herbronning. Jezus Christus is vertrekpunt.

Onderscheiden samen met de heilige Geest

In het laatste hoofdstuk gaat de bisschop van Rome in op de macht van de boze, die meer is dan een mythe en wiens slinkse macht we niet mogen onderschatten. De satan tracht steeds de werken van Gods Geest te verijdelen. Christen-zijn heeft met die strijd tegen het kwaad te maken. In een ingewikkelde wereld moet hij/zij onderscheiden. In dit verband spreekt de paus over de gave des onderscheids: 'Onderzoekt onder leiding van de heilige Geest alles en behoudt het goede.' Er is zoveel wat ons kan afleiden van wat een christen te doen staat. Daarom moet de waakzaamheid een levenshouding zijn en verder moet er het verlangen zijn om het goede te doen.

De gave des onderscheids en het verlangen naar het goede mag een bovennatuurlijke genade genoemd worden. Het gaat erom dat de christen zich voor God wil en kan verantwoorden voor de wijze waarop hij/zij leeft. Dat veronderstelt een ontvankelijkheid tegenover Gods Woord en tegenover wat de Kerk ons leert. Maar het is ook een dynamisch gebeuren, omdat de mens nu eenmaal zijn leven gestalte moet geven onder de meest verschillende levensomstandigheden en mogelijkheden. Luisteren naar de Heer blijft in deze wirwar een eerste voorwaarde. Dat luisteren bevrijdt ons van de starheid die over iedere mens een oordeel gereed heeft. Alleen de heilige Geest is in staat te oordelen en ons de juiste weg te wijzen. Daarbij heeft God oneindig veel geduld met ons. Hij staat niet toe om het onkruid uit te trekken samen met de goede tarwe. Heiligen hebben het geduld van God.

Slot

In GAUDETE ET EXSULTATE voelen we hoe Paus Franciscus ons een weg wijst. Hij ontmoedigt ons niet met een op volmaaktheid lijkend stramien waaraan ieders leven zou moeten beantwoorden, maar hij bemoedigt ons om met gebed, overweging en onder leiding van de heilige Geest ons leven te laten lijken op het voorbeeld dat Jezus ons heeft gegeven, want dat is streven naar heiligheid.

*Mgr. dr. Hub Schnackers,
diocesaan administrator Bisdom Roermond*